

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfi-
zetsi- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltér petit sora 30 kr.

Itt a szép Alföldön. . .

Elborúl olykor a lelkem, ha a ge-
nialis Petőfi által oly remekül megéne-
kelt Alföldön úgy néha-néha meg-
fordulok és körütekintek, Évtizedek
tűnnek el s alig-alig vehetek észre valami
haladást, kivált a culturalis viszonyok-
ban alig; pedig valamely nemzet csak
annyit ér és nyom a latba, a mennyire
terjed, emelkedik, halad, hódít a cul-
turája. Ne csodálja hát senki, ha panasz
kél ajkamon, valahányszor idehoz, ebbe
a különben általam kedvelt városba,
a rokon és baráti szeretet és — minek
tagadjam — a szünnapi nyugalom —
vágys.

Itt vagyok hát megint! S mi ötlük
legelsőbb szemembe? Egy, az életért, a
létért küzdő szintársulat, melynek
látható feje Mezey Béla hiába sóvárog
a „láthatatlan“ publikum és a még
„láthatatlanabb“ obulusok után; mert
hát nincs miből, nem telik. Ha ilyen-
kor elgondolom, hogy a felvidéki
városokban igazi Eldorádót találnak a
szintársulatok; ha meggondolom, hogy
a csak 6-7000 főnyivel gazdagabb
Sopron 6 hónapig nemcsak fentart
szintársulatot, hanem duzzadó tárczával

ereszti is el a nyári sasonnak Thalia
papjait: akkor lehetetlen nem kutat-
nom az okokat, melyek ily „silány
abakra“ praedestinálják az itt meg-
megforduló színészetet.

Kereselem, kereselem az okot s két
faktorban találok. Az egyik a közön-
ség, a másik a szintársulat. A közönség
azt mondja: Nyújtsatok élvezetet és
szívesen hozok áldozatot a művészet
oltárán. A színészek azt felelik: Jár-
jatok a színházba, akkor mi is jobban
iparkodunk; amíg így hagytok, nyo-
morogni nincs kedvünk, ambíciónk a
munkára. Hiába akinek hasa korog
az éhségtől, az nem rajonghat a mű-
vészetért.

Valljuk meg, egy kis igaza van a
közönségnek is, meg a színészeknek
is. A közönség joggal megkövetelheti,
hogy a színészek odaadással éljenek
választott pályájuknak s kielégítsék a
közönség műérzékét. Azt nem kíván-
hatják, hogy az ember saját pénzén
„bosszankodni“ járjon a színházba.
Ma már a színész nem komédiás, a
színház nem komédia többé Magyar-
országon. Ripacs-társulatokra szükség
ma már nincsen. A finomult izlés és
műérzék megköveteli, hogy ne csak a

repertoir változatos és jeles darabokból
összeállított legyen, hanem azt is, hogy
az előadás igazi műélvezetet nyújtson.
Szereptudás, összjáték, jó rendezés,
jőjjön el a te országod; mert nélküled
nincs drámai élet, nincs művészet a
szinpadon, nincs és nem is lehet
megelégedés a közönség soraiban. Nem
tagadom, igazuk van azoknak, a kik
hangoztatják, hogy hiszen ily vidéki
társulat minden tagjától nem lehet
kivánni, hogy kész művész legyen. De
viszont igaz az is, hogy a színész-pá-
lyát nem szabad sinecurának tekinteni,
melyen munka és igyekezet nélkül
jól-roszúl tengetheti az ember életét.
Pedig a vidéki szintársulatokban min-
dig találkoznak fölös számmal olyan,
magukat színészeknek nevező egyének,
akiknek sem hivatásuk, sem igyekeze-
tök nincsen, hogy a művészet legpri-
mitív feltételeinek és a közönség leg-
szerényebb igényeinek megfeleljenek.

Eszem ágában sincs a színészetre
itt általában felhozottakat egészen
applikálni Mezei társulatára. Annyit
azonban bátran mondhatok, hogy tár-
sulata hiányos, hogy tagjai sorában
akad elég fogyatékos erő, gyenge
tehetség; ne csodálkozzék tehát, ha

A „CSONGRÁDI LAP“ TÁRCZÁJA.

Az én galambom.

(Válasz egy levélre.)

Irta Marsosfalvai Marsosvzky Mariska.

Vége.

Együtt jártunk az erdőbe számócsát és
vadókát szedni. — És mig mi futkostunk,
addig ő ült, mert még kissé tudott repülni.
Egy napon — éppen etetés ideje volt — hiá-
ba kerestem, nem volt sehol.

Egészen kétségbe voltam esve. — Azelőtt
sohasem távozott még az udvarról sem. Ke-
restem mindenütt, de sehol sem találtam; át-
mentem a szomszédba Sáríkákhoz, hogy
nincs e ott? Amint az udvarba lépek, meg-
látom az én kis tubimat a tyúkok között. Vég-
telenül megörültem, hogy ráakadtam; de
együttal el is keseredtem, látva, hogy tölem
elpártolt.

Nagyot sóhajtottam és szomorúan kö-
zeledtem felé. Sáríkára megneheztem azon
okon, mert azt hívem, hogy ő hívta át a
galambomat nem tételezven fel, hogy oly há-
látlan lenne engemet elhagyni.

Sáríka erre elkezdett feddeni, hogy mint
lehetek én oly zsarnok, hogy végkép eltíltom
a galambomat a szórakozástól!?

Kezdett bántani a lelkiismeret, hogy
csakugyan zsarnokságot követek el vele szem-
ben s azzal lakolok meg érte, hogy hűtlen
lesz hozzám. Gondolkozni kezdtem ezen té-
nye fölött és rájöttem, hogy őt is vonzza a
mi mindnyájunknak legkedvesebb, a mi után
mindnyájan vágyódunk: a szabadság.

Szabadság az emberiség éltető eleme.
Szabadság után vágyódik a sötét börtön fa-
lán belül a rab. — Ezen szabadság elvesze-
tése feletti gondolat tart vissza sokakat a
bűntényektől.

Gondoljunk vissza azokra az időkre,
mikor őseink a szabadságért mily hősiessen
áldozták fel életüket, vérüket.

A kis galambomnál is a szabadság
utáni vágyódás feledtette el az irányomban
tartozó háláját!

Ezen gondolattal mintegy sajnálkozni
kezdtem fölötte, de sokkal inkább szerettem,
hogy sem ott hagyjam szabadon, s megfogni
igyekeztem, hogy haza vigyem.

De ő elfutott előlem. Végképpen elke-
seredtem hálátlanságán és ily szókra fakad-
tam: tubi, tubi, hát mit tettél? hát nem
szeretsz te engem? azért ápoltalak, azért
neveltelek? mért mentettem meg életedet, hogy
te ily hálátlansággal fizetsz jószágomért.
Hát nem szeretsz már engem? kérdeztem. De

ezután mi történt!? egy nagy macska
rávetette magát.

Majd elszédültem e látványra, de a másik
pillanatban a macska után szaladtam és kimen-
tettem a ragadozó körmei közül.

Látod tubi, megvert az Isten hálátlan-
ságodért.

Haza vittem, ápoltam, Ujra fölgyogyult
és megszépült.

Elbeszéltem az esetet édes anyámnak és
ezeket mondotta:

Oh édes gyermekem, téged ez oktalan állat
hálátlansága búsit. — Pedig az nem gondol-
kozik tényei felett, az nem tudja, hogy mi az
hálátlannak lenni. —

Mely egész más az emberi hálátlanság.
Lépten-nyomon tapasztaljuk pedig az
életben.

Az anya, a jó szívű anya felneveli gyer-
mekeit. — Küzd, fárad értök, csak hogy
hasznára váljanak a hazának, az emberiség-
nek, de legfőként magának az öregségében
gyámolra szoruló szülőknél. — Es mit ta-
pasztalunk. — Azt, hogy legtöbbször megve-
tik, elhagyják a szegény anyát.

Mennyivel tartozunk pedig egy édes
anyának?! Életünkkel, mindenünkkel. —

Es mennyiszor kell azóta elmondanom,
hogy mily igazak voltak anyámnak ezek a
szavai.

egy pár jobb színésze daczára nem részesül oly pártolásban, mint a minőre számított s mint a minőben bizonyára részesülne, ha társulata tökéletesebb lenne s előadásai jobbak volnának.

De van hiba a közönségben is. Egy része általában nem jár a színházba, mert a szellemi élvezeteknél többre becsüli Gambrinust és Bachust. A ki pedig ezekkel pajtáskodik, annak nincs ideje s kedve aeszetikai élvezetek befogadására. Szerencsére, ezek száma nagyon csekély. A másik ok, mely visszatartja az embereket a színházlátogatástól: az intelligentia szegénysége és mondjuk ki mindjárt — óriási minoritása. Már most, ha a művelt ember kevés is, szegény is, kérdem, ki járjon a színházba? A tanulatlan embernek művészi vágyai nincsenek, mert: ignoti nulla cupido. A színház tehát mégis csak a művelt publikum vállain nyugszik. Azonban mint mindennek a világon, úgy ezen két fogyatkozásnak is megvan a maga biztos gyógyszere. Mihelyt *takarékosak* leszünk mindenben, pusztulni fog a szegénység tőlünk s akad majd egy pár forintunk művelzetekre is. Sajnos, hogy éppen a „takarékosággal” nem tudnak megbarátkozni az alföldi jó urak s váltig hangoztatják, hogy „csak egyszer él az ember!” Egyszer ám; de ép azért okosan kell élni! „Bocskorban szerezni, csizmában költeni,” ez az okos beszéd.

A másik hibán, hogy t. i. kevés a művelt, az intelligens ember, szintén könnyen lehetne segíteni. Taníttatni kell az arra való fiúkat és leányokat, nem pedig elvonni az iskolától! Valóban, megdöbben az ember, ha úgy összehasonlít egy felvidéki várost egy alföldivel iskolák dolgában. Nálunk pld. van 2 főgymn. 1 theológia, 1 főreálisk., 1 keresk. akad., 1 felső leányisk. 2 tanító képző, 1 alsó keresk. iskola, 2 magán reál-gymnázium,

1 tanítónő képző stb.; evvel szemben van Csongrádnak 1, mondd: egy négy osztályú, meglehetősen néptelen, polgáriskolája. Amott van 27,000 lakos, emitt 21,000. Mily óriási aránytalanság! Szomorú dolog, hogy — mint hallom, — Csongrádon még a legtehetségesebb fiúkat is kiveszik a szülőik az iskolából s kedvök ellenére parasztnak nevelik. Vagy pompás egy életnek kell lennie a földművelő dolgának, vagy nem. Ha jó dolga van, akkor mire való az örökös panasz és elégedetlenség; ha nem oly rózsás az állapota, akkor botorság meg nem engedni tehetséges és szorgalmas gyermekeinek, hogy a tudományos pályán keressék boldogulásukat.

Művelődés és takarékoság legyen tehát a jelszó. Ezek ösvényén haladva nemcsak anyagilag erősödünk meg, hanem szellemi praepotentiát is nyerünk hazánk mozgolódó nemzetiségei fölött s ami fő: nemcsak önmagunk boldogulásához jutunk el, hanem lehetővé tesszük a szép magyar Alföldnek s vele Csongrád városának boldogulását, felvirágzását is. Addig bizony meg kell elégednünk a vándor Thalia kétes művészetével.

Dr. Kárpáti Károly.

Községi közgyűlés.

A f. hó 14-én tartott községi közgyűlésről a következőket adjuk:

Herke Ferencz bíró üdvözlésének kifejezése mellett a közgyűlést megnyitja. Mely részvétellel emlékezik meg a p. kengyeli szerencsétlenségről és egyszersmind felolvastatja a községi előljáróság véleményét, hogy amennyiben a helyi társadalom és a község pénzüreje teljesen elégtelen a nyomor enyhítésére, e végből az előljáróság akként intézkedhet, hogy úgy a fővárosi — mint a vidéki lapok szerkesztőségét felszólította a könyvgyűjtésére, azonfelül kérelmet intézett az „orsz. vereskereszt” egylethez, továbbá gyűjtés eszközzése végett Dr. Szivák Imre Csongrádváros országgyűlési képviselőjéhez.

A képviselőtestület az ismert szerencsétlenség felett mély részvételenek ad kifejezést és az előljáróság intézkedését helyeslőleg veszi tudomásul s az előljáróság támogatására a maga kebeléből ifj. Tekulics János, Szabó Sándor, Réti Ferencz, Ujhelyi Nándor, Réti Ernő és Eder János községi képviselőket küldte ki.

2-ik tárgy: A nagyméltóságú belügyminiszterium 27336—891 sz. a. kelt rendetete Csongrád község 1891 évi költségvetése tárgyában.

Mint hogy a miniszteri rendelet szerint a községi előljáróság az iskolaszolgai lakás kiépítésére utasított, Szvoboda Ferencz fellebbezését a ministerium elutasította, s utasítatik az előljáróság, hogy a szolgai lakot kiépítve, a befektetési költségnek 6°/o-át a szolga fizetéséből leendő aránylagos levonással eszközölje.

3-ik tárgy: A római kath. plébánia 478/891 sz. a. átíratra a külvárosi templom tornyán elhelyezve lévő óra szerkezetnek át-helyezése s a belvárosi templom 2 nagyobb harangjának kijavítása tárgyában.

A plébánia kérelme megadatik. 4-ik tárgy: Felvétel a községi előljáróság 4047/891 sz. a. kelt határozata, a vármegyei főszolgabírói hivatalnál rendszeresített díjnoki állás költségeihez leendő hozzájárulás tárgyában.

A községi előljáróság határozata helyben hagyatva, utasítatik az előljáróság, miszerint a főszolgabírói hivatalnál rendszeresített díjnoki állás költségeire vonatkozó községi költségvetésben 250 frotot irányozzon elő.

5-ik tárgy: A községi pénztárihivatal jelentése, Fekete Péter csongrádi lakos nevével vezetett földhasznóbér hátralék leírása tárgyában. Leiratni rendeltetett.

6-ik A községi pénztári hivatal jelentése, Weisz Sámuel nevével vezetett hasznóbér hátralék leírása iránt.

Mivel Weisz Sámuel beigazolta, hogy a 20 frotot már régebben lefizette, — leiratik.

7-ik tárgy: A községi iskolaszék átíratra, a polgári iskola helyiségének czélszerű átalakítása végett bizottság kiküldése tárgyában.

Tudomásul vétetvén, az iskolaszék átíratához képest a polg. isk. helyiségének átalakítása tárgyában bizottság kiküldése határozatván el, Herke Ferencz bíró elnökléte alatt Blázsik Márton (ács.) Máté Imre, Szvoboda Ferencz és Söhly Gyula küldetnek ki.

8-ik tárgy: id. Kádár Henrik csongrádi lakos és községi képviselő előterjesztése, a járda építésnél általa tapasztalt hiányok megszüntetése tárgyában.

Jóllehet, hogy az előljáróság részéről ez alkalommal előterjesztett helyszíni szemle jegyzőkönyve s az abban foglalt szakértői vélemény szerint kétségtelenül az igazolatik, hogy a járda-építési munkát ez ideig a szerződésben foglalt kötelezettségek figyelemben tartásával eszközöltetik s a f. évi július hó 4-ik napjáig felhasznált téglanyag, a vállalkozó ajánlatához mellékelt minta-téglával megegyező; jóllehet továbbá, hogy Kádár Henrik községi képviselő előterjesztéséhez mellékelt Kovács testvérek hm. vásárhelyi téglagyárosok által nevezett képviselőhöz intézett levél, valamint ugyanazok által Ujszászi János vállalkozóhoz küldött levél tartalmából az következtethető, hogy nevezett téglagyárosok, téglanyagok értékesítését ez úton öhajítják elérni; mindazon által, nehogy a község körében a gyanú legcsekélyebb látszata is előidéztessek: ezennel elhatározza a képviselőtestület, miszerint az eddig teljesített munkát, valamint a vállalkozó által eddig beszerzett anyag - készletet, teljesen érdektelen s lehetőleg idegen helyről alkalmazandó szakértőkkel felülvizsgálattja s ezen eljárásbani részvételre a maga kebeléből id. Blázsik Márton és Réti Ferencz képviselőket, az előljáróság-gal egyetemben kiküldi.

Ujdonságok.

— július 19.

— Személyi hír, Baross Gábor kereskedelmi minister a napokban városunkba fog érkezni.

— Két miniszteri rendelet. Magyar kir. belügyminiszter 47,925/V.—10 sz. Csongrád vármegye közönségének Szentesen. A budapesti általános munkás betegsegélyző és rokkant pénztár egyesület által Csongrádon alakítani szándékolt előhely ügyében jelen szám alatt egyidejűleg a főváros közönségéhez intézett leiratom hiteles másolatát, hivatkozással f. évi június 26-án 2418/eln. sz. a kiadott rendeletemre, tudomás végett azzal küldöm meg a vármegye közönségének, hogy amennyiben ezen előhely működését netán már megkezdte volna, annak felosztása iránt azonnal intézkedjék, e részben tett intézkedéseiről pedig hozzám jelentést tegyen. Budapest, 1891. július 8-án. A miniszter meghagyásából Jekelfalussy s. k. min. tanácsos. Magyar kir. belügyminiszter 47925/V.—10. szám Budapest főváros közönségének. A budapesti ált. munkás betegsegélyző és rokkant pénztár egyesületnek az egyesület közp. vál. által f. évi június 17-én 49. sz. a bejelentett abbeli intézkedését, mely szerint Csongrádon előhelyt létesített, tekintettel a f. évi június 26-án 2418/eln. sz. a kibocsátott rendeletemben foglaltakra, — jóvá nem hagyhatom, s

De tapasztalom másfelől azt is, hogy az Isten hasonlókval fizet meg érte neki.

De vizatérék tárgyamhoz és elmondom, hogy mi történt továbbra vele! Szép nagy volt már. — Tolla kinőtt és repülni tudott.

Sokszor elrepült udvarunkról, de mindig visszajött. — Egy napon azonban hiába vártam őt haza, — csak nem jött meg.

Óh hányszor megsirattam a kis hálátlant. Nem sokáig élvezhette az arany szabadságot. — Egy napon hült tetemét hozták haza az erdőből testvéreim.

Egy átkos ólom furta át testét. —

* * *

Igy sujt minden bünt a Nemezis. Tapasztaljuk ezt az életben is, mert mindig akad és akadhat hálátlan!!

a szóban levő előhely létesítését nem engedélyezhetem. Miről a címet, vonatkozással a f. évi június 20-án 22,778 sz. a. jelentésre, a nevezett egyesület megfelelő tudósítása végett ezennel értesitem. Budapesten, 1891. évi július 8-án. A miniszter meghagyásából: Jekelfalussy Lajos s. k. min. tanácsos. — (Ehhez ugyan fölösleges minden kommentár. A „Tiszavidék“ lelki gyönyörűségére mégis megjegyezzük, hogy Dr. Cicatricis Lajos főszolgabíró ur a magas min. rendelet végrehajtása iránt haladéktalanul intézkedett, s a szocializmus kísértő gonos szellemé, a jobb gondolkodásúak öröme, városunkból alaposan kikorbácsoltatott!)

— **Délmagyarországi tanító egyesület közgyűlése** F. hó 28-án fogja megtartani a „Délmagyarországi tanító egyesület“ jubiláris közgyűlését Temesvárott, ugyan az alkalommal nyitják meg Temesvárott az ipar-és termény kiállítását. A közgyűlésre és az ipar-termény kiállításra, a csongrádi járási tanító egyesület képviselőikül Vannay Ferenc polgári, és Szarka Ödön elemi iskolai tanítókat küldte ki; kötelességévé tévén az illetőknek, hogy az egyesületnek ugy közgyűlés lefolyásáról, mint az ipar-és termény kiállításról, részletes jelentést adjanak be.

— **Baghi Imre és neje Schwab Mária** az oly szerencsétlenül járt csongrádi munkások segélyezésére mint biztos forrásból értesülünk — 1000 frtot adományozott. Vajha! akik tehetik, minél számosabban követnék e szép példát. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a megéjtett vizsgálat során constatatott, miszerint vétkes gondatlanság esete nem forog fent a kengyeli szerencsétlenségénél. Csupán a nagy orkán okozta az egész szerencsétlenséget. A segélypénz a községhez már megérkezett és a szerencsétlenül jártak között kiosztatott.

— **A jó tót atyfiak.** Tudja mindenki, hogy ezek az ártatlan emberek — az az pardon tótok — a puliszka hazájában Trencsén vármegyében leledzenek. — De így aratás tájon lejönnek ide közénk és egy kis kenyérnek valót igyekeznek keresni. — A mostani strájkos világban a legjamborabb embereknek tartják őket. Nem is social—demokraták, nem pánszlávok. Csak a papjaik prédikálnak ilyesmit nekik. Ó előttük pedig a legokosabb ember a világon a pápa. — Hajlanak is a szavára és elakarják hódítani előlünk a vérünkkel áztatott, rengő kalászszaal diszes alföldet. De hajh! a puliszka nem ad annyi erőt, Igy tehát kénytelenek beelégedni a pusztai vágygyal. — Évenként lejönnek hozzánk learatni a vetést. — Az idén 100 ával jöttek a mágocsi uradalomba aratni. — Hanem, léven hajlandók minden rossz—szélhámos socialdemokrata, badarságait elhinni, elkezdtek tulhajtott követelésekkel állani elő. — Igy történt azután, hogy a jöszáigazgató más munkásokkal akart szerződni. A jambor tótok ekkor ismét puliszkára szorultak volna és A vége az a dolognak, hogy rémsürgönyöket küldöttek Csongrádra, melyben megölik az az megölték már a magyar munkásokat; Igy akarván elriasztani a csongrádiakat az aratástól. — Persze, hogy ebből a sürgönyükből egy betű sem igaz és nem is fogna igaz lenni. No lám a kedves tótok, még mire nem vete-mednek. Haj de régi közmondás az és még mindig igaz: adj a tótnak szállást, kiver a házból.

CSARNOK.

SZINÉSZET.

Három hétről kell számolnom. Mondhatom eléggé fő a fejem bele! Még a számadó juhász sem hagyja ennyire a dolgát el. Megszámol az legalább egy héten egyszer, pedig annak könnyű dolog a számadás, ha egy bir-

kája elvész, ráfogja, hogy megette a farkas s kész a számadás. De nem úgy én. Nekem két nagy akadályal kell leszámolnom. Egyik a t. közönség, másik pedig színészeink Hozzájárul még az is, hogy Csongrádon volnánk tehát nem lehet mérni oly szigorú mőrtékekkel, mint pl. Pesten vagy más nagyobb városban. Egyiket is elég, megemészteni, Kezdem az elején.

Tisztelt uraim! mert önökhöz beszélek, olvasták önök azt a kis piros kötésű könyvet, ugy hijják köznyelven: „nem illik.“

Ha olvasták, akkor tudják is, hogy mi „nem illik.“ Nem illik nők társaságában pipázni. Ezt még a vasutas is tudja, mert azt mondja a női szakaszra mutatva: „ide csak nők ülhetnek be.“

Tovább megyek, ha egy női társaságban vagyunk: illik engedelmet kérni a dohányzásra.

Azt, a mit a mi színházunkban tapasztaltam, még egy török basa pipázó termében sem lehet feltalálni. Füst és Füst!!

Rendörség! az épület tüzveszélyes! Talán jó lenne örködni és érvényt szerezni a feliratnak: „tilos a dohányzás.“

Füst felhőbe burkolva, megvillanak a botok is és a színészek botoznak taps helyet. Pedig sokszor megérdemelnék az utóbbit.

Bocsánat uraim! ha talán túl szigorú voltam. De mindannyian voltak már Pesten, voltak már más kisebb városban is. Voltak színházban és tudni való, hogy a színház nem circus, nem orpheum, tudni való, hogy nem komédia.

Az ám nem comedia, habár színészeink azt is csinálnak belőle néha—néha.

De mindent a maga során.

Kezdem tehát legelől.

F. hó 4-én adatott mint rosz magyarsággal irni és mondani szokás: A „Nebántsvirág“ ez a pikáns, hogy ne mondjuk, lasciv francia bohózat, melynek kétes sikere a cím-szeretep játszó színész helyes vagy helytelen felfogása szerint ingadoz. Serfőzy Etel, régi ismerősünk S ből, mindvégig kedvesen, bizonyos szinpadai routinnal játszta a kis „Nolimetangere“ apáczanövendéket, de egészen helytelen felfogással. A kis „Nebántsvirág“ nem rosz, nem kokett, nem léha erkölcsű kis fruska, hanem csak naiv, kíváncsi, pajkos kis leánya, a kinek ereiben pezseg a vér, bomlik az életkedv, de a ki távol áll még az erkölcsi romlottságtól. Főjellem vonása naiv pajzánság, melynek túlzásából ragadtatják el magukat vidéki primadonák koketteriára, lábrágásokra és azokra a zamárfülekre, melyeket Serfőzy Etel is mutogatott a jó fejedelem asszonynak, mi sehogys sem illik bele sem a darabba, sem a szinpadai előadás formáiba. Játéka, éneke különben kielégítette a közönséget, mely szívesen tapsolt a különben kedves primadonnának. A többi szereplők közül ki kell emelnünk Halasy Bélát, a ki úgy szinpadai alakjával, mint énekével és játékaival egy csapásra megnyerte a közönség tetszését. Igazán jó Coelestin volt. Hajdu őrnagy egészen kielégített, de járása a szinpadon idegessé teszi az embert. Nagyon emelgeti hát-alsó végtagjait, különben, ugy látszik, hasznavehető színész. A kis Corinna kedves szinpadai jelenség volt s ügyesen játszott. Maga az igazgató Mezei Béla jól megállta helyét, mint kétségbeesett szinigazgató. Lehet, hogy az élet szinpadán is nem egyszer játszta e szerepet; elég praxisa lehet benne. Szelényi Emilia szép szinpadai alak volt, jól is szavalt; de arca keveset mutat abból az ájtatosságból, vallásos átszellemlétségből, ami egy apáca fejedelemasszonynak olyan jól illett. Hát Samplató — Fekete Miksa? a bizony csinos legény, de gyöngé színész. Csak ne énekeltesék, az Istenért, mert ehhez a mesterséghez édes keveset ért. Különben az egész előadás jól vágott össze s a szép közönség, mely majdnem egészen a szép közönség, mely majdnem egészen a megtöltötte a színházat, szívesen tapsolt a sikerült jeleneteknek. Dicséretet érdemel az is, hogy zongora helyett zenekísérettel adták

elő az énekdarabokat. Tudja Isten, csak többet ér az, mint a legjobb zongorajáték.

Vasárnap f. hó 5-én a nagy eső miatt az előadás nem volt megtartható. Az így elmaradt darab, Beniczkiné „Éjjel az erdőn“ című népszinműve 7-én került előadásra elég szép számú közönség előtt. A darabról magáról e mondhatjuk, a mit a legújabb népszinművek mindegyikéről mondhatunk, hogy arra szánvák, miszerint a népszínház repeortoirját kitöltésék. Frivolitas, gyenge mese jellemzik. Szóval pesti, de mert az, hát tetszik. Az előadás nem elégitette ki a közönség igényeit, bár Serfőzy E. és M. Till Róza igyekeztek egymást felülmulni. Az első énekével, az utóbbi pedig játékaival hatott. Közreműködött az előadás sikerén Halasi is, de annál jobban rontotta az illusiót Fekete M. — A többi szereplők többé kevésbé jók voltak.

F. hó 8-án Gabányi Árpád mulattató vigjátéka „Az apórok“ került színre. A színház csak ugy kongott az ürességtől; nem csoda, ha színészeink kedvetlenül játszottak, úgy annyira, hogy a darabon a szó-szoros értelmében „elverték a port.“ Mindazonáltal előismerőleg kell nyilatkoznunk Halasi Béláról, ki Zab Ferit egész művészi tökélyvel játszotta. H. Várady Róza (mint Margit) szintén igen ügyesen és kellemmel játszott; ugy látszik, hogy ezen szerepkörben tökéletesen otthon érzi magát. Fekete Miksa (ifj. Bogyai Farkas) csak mindig a régi Fekete Miksa marad, most is minden érzés nélkül, szögletesen játszott; különben ő már régi ösmerősünk; tavaly is agyonütött sok jó szerepet. Azonban a kedvét nem akarjuk elvenni a művészi pályától s elismerjük, hogy mint intrikus, eléggé megállja a helyét.

Csütörtökön f. hó 9-én fél ház előtt adatott az öreg Szigeti mulattató bohózata „Csokon szerzett vőlegény“ igazán gyöngé előadásban. Serfőzy E. lehelt egy kis élénkséget a vontatott előadásba és igyekezett a közönséget egy kis jó indulatra hangolni a színészek irányában. A mi sikerült is az ő számára és szívesen tapsolt a kedves Abrai Irénnek.

Szombaton f. hó 11-én a nagy reklam-jelzett „Gigerlik“ került előadásra. Már pénteken plakát hirdette, hogy „extracugon“ megérkeznek a „Fenygyerekek.“ No hát a külön vonatot, jobb lett volna, ha egy kis vasuti szerencsétlenség érte volna, talán nem unatkoztunk volna gyenge előadáson. A közönség óriási számban vonult fel a nagy hírű előadásra. Zsufolt ház előtt játszották el a „Gigerliket“, a mely igazán „gigerli“ előadás volt. A közönség soraiban méltó bosszankodás vett erőt. Nem akarjuk mondani, hogy színészeinkben nem lett volna meg a jóakarát jobbat produkálni. De ők nem tehetnek arról, hanem nekik megfelelő szerep jut kezeikbe. Ajánljuk figyelmébe az igazgató úrnak és kérjük, hogy jövőben megfelelő szerepkörben léptesse fel társulatának tagjait.

Talán mintegy kárpótlásul, az előbbi estéért mintegy kárpótlásul, egy igazán kielégítő előadást élvezhettünk vasárnap 12-én. Színre került az „Árnalányhaj“ Rátkai fiatal tehetséges írónknak ezen igen kitűnő népszinműve. Színészeinktől nem kívánjuk, hogy jobb előadást produkáljanak csak ilyet. Mert leszámítva, hogy Mezei és Váradi egész comediás bravurral játszottak. Serfőzy Etel, Halasi, Hajdu, Heltai igen szépen oldották meg hálás szerepeiket.

A közönség sem maradt adós érte, mindanyiszor tapssal jutalmazván őket nyilt színen is.

Tapasztalhattuk ez és az előbbi előadás alatt, hogy Csongrád közönsége bir érzékkel a jó és szép iránt.

Másnap hétfőn 13-án ugyanez adatott a p.-kengyeli szerencsétlenek segélyezésére.

Kedden nem tartatott előadás. Szerdán 15-én Csikinek „Vasember“ című szinműve került színre. Ez is egyike

a jobb előadásoknak, M. Till Róza (Sz. Edítet) a lélekben büszke főúri leányt elég tökélytel adta. De tudni óhajtanánk, mire jó a szemét csukva tartani?! Mellette Halasi egy eddig nem látott de éppen ő neki való szerepkörhöz aratott szép sikert. Mezey (vasember) a túlkiabálását leszámítva érdem szerint sorakozik melléjük. A kiérdemelt tapsokat a közönség sem sajnálta tőlük és többszöri kihívásban részestültek mindannyian.

Ezen előadás arról győzött meg bennünket, hogy ily fajta darabok előadására színészeink képesek.

Csütörtökön f. hó 16-án egy kitünő francia vígjáték a „válás után“ mulattatta a nem nagy számú közönséget.

Ezekben számolok be szintársulatunk három heti működéséről. Tapasztaltuk, hogy eltekintve egyes komédiások túlzásaitól, a kik inkább a karzatot, mint a földszintet tekintik: vannak színészeink között tehetségek. Ilyenek: Serfőzi Etel, M. Till Róza, Halasi. A többiek pedig igyekeznek velük lépést tartani és az előadás összhangját megcsinálni. Az igazgató urat pedig kérjük, hogy szerepköreiknek megfelelően adjon elő darabot; mert tapasztaltuk, hogy míg énekes színművet az énekesek hiánya miatt csak gyenge előadásban nyerhet a t. közönség. Egyeseket kérünk, hogy nem kénytelenek ők túlozni, elég, ha magát az írott betűt (mondják) szavalják el; nem szükséges éppen nem szellems rögtönzésekkel rontani a sikert. Általában pedig több tanulást kérünk a férfitagoktól.

Szerkesztői üzenetek.

N. D. J. Budapest. Dolgozatait alkalmilag közölni fogjuk.

T. K. Felgyő. Igéretéhez képest dolgozatát elvárjuk.

Sz. K. P. Szentés, „száraz ágon hallgató ajakkal“ ?

Fővárosi levél.

A tanidény befejezése után rendszeren nagy számmal rándul fel a vidéki közönség Budapestre; a szülők gyermekeikkel, a tanárok és tanítók családjukkal a szünidőt arra használják, hogy az ország fővárosát, mely évről-évre szépül, növekedik és érdekesbedik, megtekintsék, megcsodálják.

Az idén azonban meg egy rendkívüli a magamemében páratlan látványosság, az agyagipar kiállítás is különösen vonzó látással kell legyen a vidéki közönségre nézve. Hogy némi fogalmat nyújtsunk a olvasóinknak, röviden ismertetjük a kiállítás néhány csoportját.

Az aszfaltnak hazánkban elért fejlettségéről fényes bizonyítékot ad a MAGYAR ASPHALT-RESZVÉNY-TÁRSASÁG kiállítása, melyről a legkiválóbb szaktekintélyek is a fővárosi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Ezen másfél évtized óta fennálló hazai iparvállalat bemutatja felső-dernai (Bihar-megye) gazdag és kiapaszthatlan bányáinak termékeit, melyek az utóbbi években rendezett valamennyi kiállításon kitiintésben, az 1888. évi brüsseli világkiállításon a legnagyobb kitiintésben (disztribúció) részesültek. A kiállításon látjuk e váhatnak különböző burkolat-próbáit, s ezek közt a szabálymát képező aszfalt-macadám koesiut-burkolatát, talszárzati tértel próbáit; a különböző hányatérmekeket, nevezetesen a Frinidáinál is szebb bitument, a mar igen keresett kiviteli cikket képező derma-aszfaltot, vasmáz készítésére-aszfalt vasmázát és aszfaltolást stb. A magyar Aszfalt-Reszvénytársaság állandóan 800-1000 munkást foglalkoztat gyártelepein és a különböző munkahelyeken, érdemeit sorolható fel, hogy a modern építkezés dolgában visszamarad vidéki városainknak a járda és utépítést az előbbi magas árának jelentékeny leszállítása s kedvező fizetési feltételek concedálása által megkönnyítette, minek folytán Arad, Budapest, Debreczen, Eger, Eszék, Győr, Kecskemét, M.-Széget, Nagyvárad, Pécs Radna-Lippa Szabadka, Szeged, Szombathely, Temesvár, Ungvár Zágráb, Zombor stb. városok, ezen vállalat által készítették aszfalt járdaikat. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezen vállalat a külföldi versenyt szép és tartós munkás s árának mérsékeltégével mindinkább lehetetlenné teszi, úgy konstatalnunk kell, hogy e hazai iparvállalat feladatának magaslatán áll s méltán kiérdemelte a nagy kormány a törvényhatóságok és a nagy közönség támogatását.

VALLA JÓZSEF igen gazdagon mutat be ezement- és mozaik-lapokat, keramit kelheimi- és metlachi-lapokat, terakotta építési díszítményeket, köfedélpép, tűzálló téglákat, kőagyag-csőveket, kéménytoldalékokat, stb. mint ezt ezen legnagyobb budapesti ezementgyáros ezégtől már megszokta a nagy közönség, a legszebb változatokban. E kiállításból felismerhető, hogy VALLA JÓZSEF minden-

féle ezementmunkák készítésére is vállalkozik, nevezetesen granit-terazzo, betonirozások, ezement- és mozaik-lapokkal burkolások csatornázások stb., s köztudomásu, hogy az általa elvállalt munkákat szakértelemmel végezteti s azok tartosságáért kezkeskedik.

Budapest hévviz-gyógyfürdői közt, az első helyet foglalja el a CSÁSÁRFÜRDŐ, melynek KENES HEVVIZEI négy évszázad óta méltán világhíveik mindazon bajokban, a melyek ellen a hévvizeinek gyógyhatása, mint fürdőinek és lakószobáinak nagy száma, azok kényelmes és modern berendezése, tisztasága és a miniszteri felügyelet alatt álló házi kezelése szolidasága miatta legmelegebben ajánlható.

Rendelkezik a CSÁSÁRFÜRDŐ igen egyszerű s a finyas igényekkel is kielégítő lakószobákkal melyeknek bére viszonylag igen jutányos tavaszi és őszi évad alatt 25% a téli évad alatt 50% kál mérsékeltébb: mindenemü tudakozódása az igazgatóság teljesen megbízható és kimerítő értesítéssel szolgál.

KÁROLY LAJOS FÖHERCZEG a budapesti agyagipar kiállításán ő kir. fersége jun 6-án az agyagipar kiállítást is megtekintette s az „Ungvári porcelán- és agyagipar részvény-társaság“ által készített főbejárat a rajta levő igen esinos rózsaszínű teracotta épület díszítményekkel nagyon megnyerte tetszését s érdeklél hallgatta a kalauzólló államtitkár magyarázatait, és örömmel vett arról tudomást, hogy az ungvári gyár különféle styllü épületdíszítményei nagy vevőkörrel bírnak s hogy a gyárvezetéség az építő közönségnek az épület homlokzatok rajzai és rendelkezésre bocsátja úgy hogy egyszerű megrendelés útján szép és olcsó épülethomlokzathoz juthat. Nagyon tetszetek még ő fenségének a kerti díszítmények, majolika díszedények és teracottából készült különböző szobrok és mellszobrok, különösen a király, a magyar állam férfiak és költők azon mellszobrai és dombormű arhkepei, melyeket az ungvári gyár elsőrendű hazai szobrászok mintázatai után teracottából készít. Az ungvári majolika kályhái annyira megtetszetek ő fenségének, hogy kijelentette miszerint vagy-Tapolcsányi kastélya részére ezekből fog rendelteni T. olvasóink kényelmére megemlítjük, hogy a magyar írók mellszobrai és domborművei igen olcsó árban akár az ungvári gyárban vagy a budapesti főraktárban (Andrássy-ut 30) rendelhetők meg.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadótulajdonos: Schwarcz Sándor.

HASENÖRL EDE mérnök csőraktára

Budapest, VI. Teréz-körut 34.

szállit legjutányosabb árak mellett legjobb minőségben gőz-, légszesz- és vízvezeteki csőveket a hozzájuk tartozó kapcsoló részekkel, vastagfalú kútsőveket hordó alakú hüvelylyel kazán és locomobi forrcsőveket, gőzfűtési és karimás csőveket. — Ajánlja mint különlegességet, kitünő minőségű

szabadalmilag forrasztott egymásba csavarható

„FURÓCSŐ VETT“

ártézi kutak fűtéséhez

olesóbban mint bárhol. Árjegyzékekkel, legmagasabb engedményekkel és a furrócsővekről

közelebbi felvilágosítással szivesen szolgálók.

Csongrád, 1891. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.